

OPENBARING HOOFDSTUK 13

DE POLITIEKE EN RELIGIEUZE INSTRUMENTEN VAN SATAN IN DIENST VAN ZIJN OORLOG TEGEN CHRISTENEN

DEEL 1. Openbaring 13:1-10. HET BEEST DAT UIT DE ZEE OPKOMT.

(1) De identiteit van het beest uit de zee (13:1-2).

13:1 En ik zag. Johannes zag iets dat al verleden tijd in de hemel is, maar toekomstige tijd op de tegenwoordige aarde is. Onze menselijke besef van tijd is beperkt. Wat voor ons toekomst is, is voor God al verleden tijd. Het beest denkt dat hij iets oorspronkelijks doet wanneer hij uit de zee opstijgt, maar hij heeft geen idee dat God al eeuwen geleden voorspeld had wat er zou gebeuren. Johannes zag deze dingen lang voordat zij gebeurden. Het beest realiseert zich niet dat hij in Gods eeuwige plan m.b.t. de laatste dingen inpast. Het beest zal opkomen vanuit de onstuimige zee van heidenvolken en wereldgebeurtenissen, maar het is God Die in Zijn boekrol bepaalt wanneer hij opkomt (5:1).

uit de zee een beest voortdurend opkomen. Het beeld is van een monster die uit de zee opkomt. Johannes beschrijft het beest zoals hij van onder het water omhoog komt, eerst worden zijn horens met tien kronen gezien, daarna zijn zeven koppen met lasterlijke namen, en uiteindelijk zijn lichaam die monsterachtig samengesteld is uit drie dieren. Het beest stijgt op vanuit de opwellende, rusteloze zee van chaotische en bandeloze volken van de wereld. Het beeld in het visioen is letterlijk, maar heeft toch symbolische betekenis. Het werkwoord 'opkomen' staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd en suggereert dat het beest telkens weer in de geschiedenis opkomt.

Het beest vanuit de zee wordt beschreven zoals hij eruitzag als het Romeinse Rijk aan het einde van de eerste eeuw na Christus toen Johannes dit visioen van Christus ontving. Omdat het beest samengesteld is uit de beesten in het boek Daniël (Dan 7:3-8; 8:3-8) kan het niet een symbool zijn van enige aantoonbare en identificeerbare antichrist met zijn antichristelijke rijk. Het is eerder een symbool van alle volken als politieke eenheden (koninkrijken) en alle menselijke overheden (heersers) (alle antichristelijke wereldrijken in alle eeuwen) die betrokken zijn in antichristelijke vervolgingen door heel de periode van de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Het beest vertegenwoordigt elke antichristelijke regering en elke antichrist in de geschiedenis. Hoe beschaafd en menselijk zij er ook mogen uitzien, hun werkelijke aard is hard, wreed, onverschillig en bloeddorstig.

Het beest uit de zee vertegenwoordigt de antichristelijke politieke verdrukkingen en vervolgingen van de satan gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Het vertegenwoordigt zijn macht om te vervolgen in en door de volken en hun regeringen in de wereld (Jes 17:12). Het vertegenwoordigt alle volken als politieke eenheden (wereldrijken, koninkrijken) (Dan 7:17), alle menselijke regeringen samen met al hun heersers (keizers en koningen) (Dan 7:24), die de plannen van de satan uitvoeren, God lasteren, de inwoners van de wereld verdrukken, en de christenen vervolgen gedurende de periode van de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst, gesymboliseerd door 42 maanden (13:5,7).

'De zee' is een symbool voor alle volken in de wereld die in verwarde beroering verkeren, razen en tieren (Ps 65:8; 69:1-21; 124:2-5; 144:7; Isa 8:7; 17:12-13; 27:1; Jer 46:7-8; 47:2; Dan 7:2-3,17,23; Zach 10:11; Openb 13:1; 17:15; 21:1).

dat zeven koppen en tien horens had. Zijn horens. Horens zijn een symbool voor agressieve aanvallen, gewelddadige kopstoten en vernietiging. De tien horens met kronen vertegenwoordigen machtige heersers in de wereld met arrogante aanspraken over hun gezag (Ps 2:1-3; Jes 14:3-20; Ezech 28:1-19; Dan 7:24; Ef 6:12; Openb 17:12). Het getal 7 is het getal voor goddelijke volmaaktheid, maar ook het getal van arrogante aanspraak op goddelijkheid! Het getal 10 is het getal voor volledigheid op de aarde. Terwijl de 7 kronen van Christus Zijn absolute almacht in het universum symboliseert (5:6; Mt 28:18), symboliseert de 10 horens van de draak (12:3), of van het beest uit de zee (13:1) en van het beest uit de afgrond (17:3) hun volledige vernietigende macht op de aarde. De Satan oefent zijn vernietigende macht (dus niet: absolute soevereine almacht) uit d.m.v. de antichristelijke regeringen in de wereld en uiteindelijk d.m.v. de regering van de laatste antichrist in de geschiedenis (17:12).

Zijn koppen. Het beest uit de zee neemt verschillende vormen aan. Hij heeft 7 koppen. Hoewel zijn vormen verschillen, blijft zijn essentie hetzelfde. De zeven koppen vertegenwoordigen zeven vorige en opeenvolgende wereldrijken die op een of ander wijze deden alsof zij 'god' waren: zij heersten over Gods volk, verdrukten hen, verbande hen, zochten hen te vernietigen, en vernietigden hen daadwerkelijk. De zeven koppen symboliseren wereldrijken door heel de geschiedenis heen die God en Zijn volk weerstaan, bijvoorbeeld:

- het Oud Babylonische Rijk (Gen 11:1-9),
- het Egyptische Rijk (Ex 1:8-11),
- het Assyrische Rijk (2 Kon 15:19-20,29),
- het Babylonische Rijk (2 Kon 24:1-2,10-17; 25:1-21),
- het Medo-Perzische Rijk (Esther 1:1-2; 3:6,8,9,13),
- het Grieks-Syrische Rijk (1 en 2 Maccabeeën)

- en het Romeinse Rijk (Mt 2:1-17; 27:11-26).

De stad Rome werd op zeven heuvels gebouwd en de grote hoer wordt uitgebeeld als zittende op de zeven heuvels (17:9). Dus Johannes beschrijft de zeven koppen van het scharlakenrood beest (17:3) in termen van het Romeinse Rijk gedurende de eerste eeuw na Christus (i.e. de verschijning van het beest in de tijd van Johannes). Hij beschrijft ook de zeven koppen van het scharlakenrood beest als zeven koningen en zegt dat de laatste koning nog niet gekomen was (17:10). De laatste kop of koning zal de belichaming van het laatste beest uit de zee zijn. Dus het beest uit de zee vertegenwoordigt veel meer dan alleen maar het Romeinse Rijk en de zeven koppen vertegenwoordigen veel meer dan alle keizers van het Romeinse Rijk. Het Romeinse Rijk in de eerste eeuw na Christus is alleen maar één van de verschijningen of belichamingen van het beest en zijn koppen.

Johannes beschrijft het beest uit de afgrond (11:7) op dezelfde wijze met zeven koppen en tien horens. Dit beest is verwant maar niet gelijk aan het beest dat uit de zee opkomt. Dit beest is de laatste belichaming van het beest dat uit de zee opkomt (cf. 11:7; 17:3,8,11).

en op zijn horens waren tien diademen. Zijn kronen. Kronen zijn voor koningen. De vele kronen op het hoofd van Christus (19:12) symboliseren Zijn absolute almacht/gezag. Hij is de Koning van alle koningen (1:5; 17:14; 19:16; Mt 28:18).

De zeven kronen op de kop van de draak (Satan) (12:3) zijn niet overwinningskransen (Grieks: stefanoi), maar kronen (Grieks: diademata) die op arrogante wijze aanspraak maken op macht/gezag. De draak maakt valselijk aanspraak op gezag over de hele aarde (Lk 4:5-6) en wordt 'de vorst van de wereld' genoemd, d.w.z. degene die de wereld met al zijn koninkrijken en mindere machten inspireert en overheerst (Jh 12:31; zie 1 Jh 5:19). Let wel dat de satan geen enkel christen beheerst (1 Jh 5:18)!

De tien kronen op de horens, niet op de koppen, van het beest uit de zee symboliseert de arrogante aanspraken op gezag van deze koningen op de aarde. Terwijl de koppen van de draak bekroond waren, zijn alleen maar de horens van het beest uit de zee bekroond. Dit symboliseert dat de satan zijn arrogante aanspraak op gezag gedelegeerd heeft aan de goddeloze volken en hun regeringen ten einde de Christelijke Kerk te vervolgen. Satan voert zijn boze plannen uit d.m.v. de regeringen in de wereld. De aardse heersers zijn onderworpen aan de satan en ontvangen hun inspiratie van de satan. Natuurlijk zijn niet alle regeringen en heersers noodzakelijk goddeloze slechte mensen. Zij vertegenwoordigen het gezag van de satan (13:1-10) in zoverre zij met onrecht handelen en christenen vervolgen.

en op zijn koppen een godslasterlijke naam. Zijn namen. De godslasterlijke namen op elk kop vertegenwoordigen de arrogante en Godonterende aanspraken die de koninkrijken en hun heersers in de wereld maken. Deze regeringen en hun leiders eisen voor zichzelf titels op als "heer" en "redder", zoals de Romeinse keizers dat deden in de dagen van de apostel Johannes. De Romeinse keizers werden aangesproken als "waardig te eren en te aanbidden" (Hd 25:21,25)(Grieks: sebastos). Deze koninkrijken en hun heersers in de wereld verwerpen de God van de Bijbel, maar eisen dat zij zelf als goden gehoorzaamd en geëerd worden (zie Ex 5:2; 2 Kon 18:33-35; Dan 3:14-15; 6:7).

13:2 En het beest dat ik zag, leek op een panter, en zijn poten waren als die van een beer, en zijn muil was als de muil van een leeuw. Zijn lichaam. Het beest is samengesteld uit de vier beesten in het boek Daniël (Dan 7:2-8; 8:3-8).

- De panter koninkrijken. Zijn lichaam leek op dat van een panter en symboliseert koninkrijken en hun regeringen die snel op hun prooi kunnen springen (Jer 5:6; Dan 7:6; Hab 1:8). De panter koninkrijken worden gemotiveerd door imperialisme. Zij worden gevreesd voor hun vermogen te sluipen en de snelheid waarmee zij aanvallen. Het Griekse Rijk van Alexander de Grote en het Rijk van Napoleon waren soortgelijke rijken.
- De beer koninkrijken. Zijn poten leken op die van een beer en symboliseren koninkrijken en hun regeringen die verscheuren als een beer die van haar welpen beroofd is (Spr 17:12). De beer koninkrijken worden gemotiveerd door economische vraatzucht. Zij beheren de natuurlijke bronnen (als olie, gas, uranium, goud, platina, graan, rubber, enz.) en proberen ook de productie middelen te beheren. De Medo-Perzische Rijk van Kores en een aantal moderne wereldrijken zijn dergelijke rijken.
- De leeuw koninkrijken. Zijn muil leek op dat van een leeuw en symboliseert dat hij met grommen en brullen verschrikking aanjaagt en verscheurt (Ps 17:12; Jes 5:29; 31:4; Hos 5:14; 1 Pet 5:8). De leeuw koninkrijken worden uit onbeheerst politieke hoogmoed geboren. Sommige volken en rassen zetten zich boven andere volken en rassen en scheuren hen uit elkaar. Het Babylonische Rijk van Nebukadnezar, het Duitse nationaalsocialistische Rijk en het Japanse nationalistische Rijk uit de tweede wereld oorlog waren dergelijke rijken.

Alle drie beesten horen tot de verscheurende dieren (Hos 13:7-8). Deze voorstelling benadrukt hun angstwekkende, overheersende en vernietigende aard en vooral hun woede tegen Gods volk.

En de draak gaf hem zijn kracht, zijn troon en grote macht. Zijn relatie tot de draak (13:2b). De beschrijving van het beest uit de zee (13:1) is bijna als de beschrijving van de draak (12:3) en toont aan dat deze twee beesten bij elkaar horen en samenwerken. De draak gaf aan het beest uit de zee zijn troon, d.w.z. zijn hoge positie en heerlijkheid als een kwaadaardige macht. Hij gaf ook aan het beest grote macht, d.w.z. uitgebreid gezag te heersen en te vernietigen (13:2;

Ef 6:12). Deze symboliseren dat de Satan de regeringen in de wereld aanzet, inspireert en motiveert om Gods volk te vervolgen. Het beest uit de zee is als 't ware de zichtbare manifestatie van de onzichtbare draak, het instrument waardoor de Satan werkt. Satan sluit steeds verdragen met goddeloze koninkrijken en hun heersers in de wereld, motiveert, helpt en werkt met hen. Hij deed dat telkens weer in het Romeinse Rijk met zijn keizers en zal dit telkens weer in de geschiedenis doen tot de komst van de laatste antichrist (2 Tes 2:3-10).

Maar de satan kan alleen al dit kwaad doen naar de mate dat de God van de Bijbel hem toelaat. Alle regeringen ontvangen hun gezag om te heersen van de God van de Bijbel (Rom 13:1-7). Maar wanneer een regering en zijn heersers hun Godgegeven gezag misbruiken en zich wegkeren van de God van de Bijbel tot de satan, dan onttrekt God Zijn voorzienigheid en de invloed van Zijn zegeningen en geven hen over om door het kwaad ten onder te gaan (Ex 9:16; Jer 18:9-12; Ezech 33:13-16). God verhardt de harten van mensen die zich tegen Hem verhardden (Ex 9:7,12). God bezielt mensen nooit tot het kwaad (Jak 1:13). Maar God onttrekt wel zijn genade en laat toe dat mensen lijden onder het gevolg van hun eigen kwaad (Gal 6:7-8a). God heeft een hand in de gebeurtenissen waar er gezondigd wordt (Spr 16:4), maar nooit in de zonde van de handeling zelf.

(2) Verschillende uitleg over het beest uit de zee (13:1).

Een futurist gezichtspunt. Het beest uit de zee (de 6de personage) is de Satan die zichzelf in de antichrist incarneert in het midden van de zevenjarige perioden van verdrukking (Larkin).

Een tweede futurist gezichtspunt. Het beest uit de zee zal een politieke en militaire leider zijn van een koninkrijk met een schrikwekkende totalitaire regering met één doel: de vernietiging van Gods volk gedurende de tweede helft van de toekomstige periode van verdrukking (Tenney).

Een derde historicist gezichtspunt. Het beest uit de zee is een gepersonifieerd belichaming van het Romeinse Rijk (Groenewald).

Een vierde en toch ware gezichtspunt. Het beest uit de zee vertegenwoordigt het laatste antichristelijke wereldrijk met zijn laatste antichrist kort voor de wederkomst van Christus (Bavinck). Johannes zag drie beesten (panter, beer, leeuw) verenigt tot één monster. Alle andere politieke en godsdienstige rijken in de wereld zullen hun toppunt bereiken in het laatste antichristelijke wereldrijk. De gekroonde horens vertegenwoordigen *opeenvolgende* dynastieën van heersers *of gelijktijdige* gouverneurs van provincies. Het doel van de laatste antichrist is om de hele wereld te verenigen in één antichristelijk wereldrijk. Hij zal met trotse woorden God, de hemel en de christenen die in de hemel geregistreerd zijn lasteren (zie Ef 2:6; Fil 3:20; Heb 12:22-23). God zal hem toelaten macht over alle volken te krijgen, oorlog te voeren tegen christenen en hen te overwinnen! Iedereen in de wereld behalve de ware christenen zullen het beest uit de zee aanbidden. Alleen ware christenen zullen in staat zijn om zijn wereldse vertoon van macht te weerstaan, omdat hun namen geschreven staan in het boek van het leven van het Lam. Door christenen te vervolgen vervolgt de antichrist Christus. Christenen vervullen in hun lichamen wat overblijft van de verdrukkingen van Christus ten behoeve van Zijn Lichaam, de Gemeente (Kol 1:24).

De juiste uitleg. Het beest uit de zee vertegenwoordigt de antichristelijke politieke vervolging en verdrukking van de satan gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Het vertegenwoordigt zijn macht te vervolgen in en door alle volken en hun regeringen in de wereld (zie Jes 17:12). Het vertegenwoordigt alle volken als politieke eenheden (wereldrijken, koninkrijken) (zie Dan 7:17), alle menselijke regeringen en alle heersers (keizers, koningen) (zie Dan 7:24), die de plannen van de satan uitvoeren, God lasteren, de inwoners van de wereld verdrukken en de christenen vervolgen gedurende de hele periode van de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst, gesymboliseerd door de 42 maanden. (13:5,7).

(3) Verschillende uitleg over de tien horens (13:2)

Een futurist gezichtspunt. De tien horens van het beest vertegenwoordigen tien volken binnen de geografische grenzen van het Oude Romeinse Rijk (d.w.z. vandaag vooral Europa) die het Herstelde Romeinse Rijk zullen vormen, een alliantie voor wederzijdse bescherming (Larkin).

Een tweede gezichtspunt. De tien horens vertegenwoordigen *opeenvolgende* koningen of vertegenwoordigen *gelijktijdige* koninkrijken of provincies binnen elk wereldrijk (Bavinck).

De juiste uitleg. De tien horens zijn een symbool voor agressieve aanvallen, gewelddadige stoten en vernietiging. De tien horens met kronen vertegenwoordigen machtige heersers van de wereld met hun arrogante aanspraken op gezag (Ps 2:1-3; Jes 14:3-20; Ezech 28:1-19; Dan 7:24; Ef 6:12; Openb 17:12). De tien horens van de draak (12:3), of het beest uit de zee (13:1) en het beest uit de afgrond (17:3) symboliseren hun volledige macht om te vernietigen op de aarde. De satan oefent zijn macht (dus niet: absolute soevereine almacht) uit d.m.v. de antichristelijke regeringen in de wereld en uiteindelijk d.m.v. de laatste antichrist in de geschiedenis (17:12).

(4) De dodelijke wond van het beest uit de zee (13:3-4)

13:3 En ik zag een van zijn koppen (*leek*) als dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen. Letterlijk: "Een van zijn koppen *leek* tot de dood geslacht." Dit is een symbool voor een veldslag waarin een van de koppen van het beest schijnbaar dodelijk gewond werd door een slag van een zwaard (13:14 verwijst naar 13:4). Maar

later genas zijn wond. De betekenis is dat de zeven wereldrijken voor een poos ophielden een felle vervolgende macht te zijn, maar later zijn vorige rol voortzette. Hij leek als 'dood', maar "herleefde" na een tijd weer. Het woord "leek" duidt aan dat het beest niet echt gedood werd, maar alleen leek alsof hij gedood werd.

En de hele aarde ging het beest met verwondering achterna. Dit kwaadaardige beest probeerde de dood en opstanding van Christus na te bootsen. Hij probeerde mensen te overtuigen dat niet Jezus Christus, maar hij de echte 'messias' en verlosser van de wereld was. Let op de vele mensen in de geschiedenis die al geprobeerd hebben zichzelf voor te doen alsof zij een god of een verlosser van mensen waren! 'De hele wereld' is geen verwijzing naar iedereen in de wereld, maar alleen naar die mensen die behoorden aan de boze en verloren wereld (Jh 15:18-19; 1 Jh 2:15-17; 5:18-19). Echte christenen kunnen niet misleidt worden (Mt 24:24; 2 Kor 2:11). Ware christenen zijn wel *in* de (boze) wereld, maar niet *van* de (boze) wereld (Jh 17:11,14).

13:4 En zij aanbaden de draak, omdat hij aan het beest macht gegeven had. En zij aanbaden het beest. De draak geeft aan het beest uit de zee heel veel macht/gezag, d.w.z. het beest is met de draak bezeten, maar de draak incarneert zich niet in het beest. De draak gaf het beest zijn positie van leiderschap en inspireert, motiveert, beheerst en leidt het beest. Het beest is als 't ware de executeur van de bedoelingen en plannen van de draak in de wereld.

Het mirakel van het beest, namelijk, dat het in staat is na een schijnbare dood te herleven en weer aan de macht op de aarde te komen, maakt dat de hele boze wereld zich aan het beest onderwerpt, het beest eert en aanbidt, met het beest collaboreert en het beest als 'god' beschouwt. De boze wereld aanbidt de satan door het beest te aanbidden, d.w.z. door de politieke regeringen van de boze wereld en zijn heersers te aanbidden. Door de wereldrijken en hun heersers te aanbidden, aanbidden mensen in feite demonen (1 Kor 10:20)!

en zeiden: Wie is aan dit beest gelijk? En wie kan er oorlog tegen voeren? Het beest met zijn politieke vervolging en verdrukking en d.m.v. zijn religieuze en ideologische propaganda maakt oorlog tegen Christus en christenen. De boze wereld, hun regeringen en hun godsdiensten weten dit, maar doen niets om dit tegen te gaan. Zij geven zich hieraan over en beschouwen het als onvermijdelijk. In tegendeel gaan zij deelnemen aan de oorlog tegen Christus en de christenen. De christenen zien dit, moeten de werkelijkheid van de geestelijke strijd beseffen en actief in de geestelijke strijd betrokken raken.

(5) Verschillende uitleg over de dodelijke wond van het beest (13:3-4)

Een futurist gezichtspunt. De genezing van de fatale wond van het beest uit de zee verwijst naar de letterlijke dood en opstanding van de antichrist in het midden van de periode van verdrukking (Larkin).

Een tweede gezichtspunt. De genezing van de fatale wond van het beest uit de zee verwijst naar de dood van keizer Nero en zijn schijnbare herleving in keizer Domitianus in de tijd van Johannes. De kop die dodelijk gewond werd en daarna genas, staat voor keizer Nero (54-68 n.C.). Hij vervolgde de christenen op wreedachtige wijze in de periode 64-68. Hij kruisigde hen aan houten palen, smeerde hen in met pek of olie en stak hen in brand voor het amusement van mensen. Hij stak ook Rome in brand en beschuldigde daarna de christenen valselijk van brandstichting. Hij pleegde zelfmoord in 68 n.C. op een ouderdom van 31 jaar. Velen konden niet geloven dat hij dood was en dacht dat hij zou terugkeren met de Parten om zijn troon te heroveren. Toen dat niet meer mogelijk was, ontstond de legende dat Nero weer uit de dood zou opstaan (i.e. Nero revidivus). Als vervolger kreeg Rome onder Nero de doodslag, maar herleefde onder Domitianus (81-96) toen christenen weer eens gruwelijk vervolgd werden (Hendriksen, Groenewald).

Aanmerkingen. Nero stierf niet door een zwaard, als het gespleten hoofd suggereert. Hij is ook nooit weer verschenen. De mensen die de zeven koppen als zeven Romeinse keizers beschouwen, hebben moeite aan te tonen welke zeven keizers bedoeld worden. Er waren 8 keizers vanuit de Julius-Claudius dynasty: Augustus/Octavianus (31 v.C. tot 14 n.C.), Tiberias (14 – 37), Gaius/Caligula (37 – 41), Claudius (41 – 54), Nero (54 – 68), Galba (68 – 69), Otho (69), Vitellius (69) en 5 keizers vanuit de Flavius dynasty: Vespasianus (69 – 79), Titus (70 – 81), Domitianus (81 – 96), Nerva (96 – 98), Trajanus (98 – 117).

Een derde gezichtspunt. De genezing van de fatale wond van het beest uit de zee verwijst naar de latere ondergang van het Romeinse Rijk uit het nieuwtestamentische tijdperk en de herleving van het beest als de overheersing van de wereld door de paus totdat het zijn toppunt bereikt in de toekomstige wereld overheersing van de laatste antichrist. De zeven koppen is een samenvatting van alle wereldrijken. De kop die dodelijk gewond werd (13:3) verwijst waarschijnlijk naar de stervende Romeinse Rijk in de dagen van Johannes. Het Romeinse Rijk ging te gronde, eerst toen het in twee splitste in 476 (in een westerse Romeinse Rijk te Rome en een oosterse Romeinse rijk te Constantinopel), en finaal toen Constantinopel voor de Turken viel in 1453. Maar het Romeinse Rijk zou weer herleven met de opkomst van de wereld overheersing door de paus die uiteindelijk uitmond in de wereld overheersing door de laatste antichrist. De antichrist zou de politieke leider worden en de valse profeet de religieuze leider en rechterhand van de antichrist (Greijdanus). Aanmerkingen: Er bestaat geen Bijbelse grond om één kerkgenootschap tot schietschijf te maken.

De juiste uitleg. De genezing van de fatale wond van het beest uit de zee verwijst naar de geheimenis dat het beest telkens nadat het vernietigd werd weer schijnt te verrijzen. Deze gebeurtenis zou zich herhalen tot de laatste belichaming van de antichrist met zijn wereldrijk (cf. 17:7-11).

(6) Het gezag van het beest uit de zee (13:5-6)

13:5 En het werd een mond gegeven om aanhoudend grote woorden en godslasteringen te spreken. Niet “een mond om te spreken ...”, maar “een mond die voortdurend grote woorden en godslasteringen tegen God spreekt”. God gaf het beest een mond bij de schepping, maar gaf het geen opdracht trotse woorden en godslasteringen uit te spreken. Het beest doet dit onder de bescherming en onder inspiratie van de draak (Jh 8:44). Zijn mond is een symbool van zijn vijandschap tegen Christus.

en het werd macht gegeven om dit tweeënveertig maanden lang te doen. Het getal 42 maanden is een symbool voor “een periode van verdrukking die plotseling en onverwachts afgekapt (beëindigd) wordt”. *Het heeft een definitief begin bij de eerste komst van Christus (12:6) en een definitief einde bij de wederkomst van Christus (11:2-3,11).* Door heel de nieuwtestamentische periode zullen christenen niet alleen het evangelie verkondigen, maar ook lijden onder de onderdrukkingen en vervolgingen van de wereldse regeringen en hun leiders en de andere godsdiensten in de wereld. God laat toe dat het beest uit de zee Hem lastert. Op verschillende manieren zeggen en doen wereldse regeringen en hun leiders dingen die de gerechtigheid, majesteit en heerlijkheid van de God van de Bijbel aantast. Zij zijn ongehoorzaam aan Gods bevelen en onderwijzingen en bevorderen het tegenovergestelde. Maar het beest uit de zee kan niet optreden buiten de beperkingen van de grenzen en tijd die op soevereine wijze door God zijn vastgelegd!

13:6 En het opende zijn mond om God te lasteren, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tent en hen die in de hemel wonen. Het beest lastert God. Hij lastert ‘Gods Naam’, d.w.z. God zoals Hij Zichzelf heeft geopenbaard in de Bijbel en in Christus. Let wel dat hij niet de goden van de andere godsdiensten lastert. Hij lastert ‘Gods tent’, d.w.z. degenen die erin wonen. Dit betekent dat hij of de hemel met zijn heerlijkheid lastert (bv, door het bestaan van God te loochenen, Ps 14), of dat hij het volk van God op de aarde en Gods volk in de hemel lastert. De regeringen en hun koningen misbruiken de macht die God aan hen toevertrouwd heeft (Rom 13:1-7)! Zij misbruiken dikwijls de valse godsdienst van het wereldrijk om christenen te vervolgen. Maar hoe machtig het beest uit de zee ook al is, hij kan alleen doen wat God hem toelaat (Spr 16:4)!

(7) De oorlog van het beest uit de zee (13:7)

13:7 En het beest werd macht gegeven om oorlog te voeren tegen de heiligen (zie 12:17). ‘De heiligen’ zijn wedergeboren christenen (5:8; 8:3; 11:18; 14:12). Het beest maakt oorlog tegen christenen door heel de nieuwtestamentische periode heen tot en met de laatste veldslag van Armageddon.

Weer eens duidt de woorden: “het werd hem gegeven” op het feit dat het beest alleen kan doen wat God hem toestaat te doen. Vergelijk de passieve werkwoorden in Daniël 7:4-6 – “werd opgeheven”, “werd op zijn voeten gezet”, “werd een mensenhart gegeven” en “werd heerschappij gegeven”. Deze oorlog tegen de heiligen werd door God voorbestemd om:

- de heiligen op de proef te stellen, te zuiveren en te heiligen, geduld en volharding te leren (Rom 5:3-5; Jak 1:2-4),
- het koninkrijk van God uit te breiden (Hd 8:1-4)
- en om de verdorvenheid van de wereld aan het licht te brengen (22:11a).

en om hen te overwinnen. Dezelfde Griekse woorden worden in Openbaring 11:7 met de laatste antichrist gebruikt. Na een lang periode van evangelieverkondiging zal de laatste antichristelijke regering en de laatste antichrist in de geschiedenis de Kerk/Gemeente als een machtig instituut voor de verkondiging van het evangelie en als een missionaire beweging die gemeenten plant, overwinnen! Kort voor de één en enige wederkomst van Christus zullen vele individuele christenen gemarteld worden en zal de Kerk/Gemeente als een instituut (organisatie) lijken alsof het helemaal uitgeroeid is. Dit is symbolisch voor de korte periode van de grote verdrukking (Mt 24:21).

en hem werd macht gegeven over elke stam, taal en volk (zie 5:9-10; 11:9). De woorden “werd hem gegeven” duidt op dezelfde waarheid als in Romeinen 13:1, namelijk, dat het God is Die macht en gezag aan de autoriteiten geeft. Het beest vertegenwoordigt wereldse heerschappij. Wat er in Openbaring hoofdstuk 13 staat, verwijst vooral naar de antichristelijke aard van de wereldse heerschappij (zie 11:7; 17:12-14). Deze wereldse heerschappij zal vooral zichtbaar zijn tijdens de korte periode van de grote verdrukking net voor de wederkomst van Christus. Niettemin, omdat de macht en het gezag van het beest door God aan hem gegeven wordt, is het niet de satan, maar God de Almachtige Heerser is. Hij heerst van eeuwigheid tot eeuwigheid over alles vanaf de schepping tot de herschepping (Ps 9:7; 93:2; 145:13; 146:10; 2 Pet 1:11)! God is nog steeds op de troon van het universum. Het kwaad in de wereld is erg groot, maar het is niettemin door God beperkt (ingekort, begrensd, beteugeld) in omvang en tijdsduur.

(8) De aanbidding van het beest uit de zee (13:8)

13:8 En allen die op de aarde wonen, zullen het aanbidden. Hoewel de mensen in de wereld hun boze regeringen en heersers zullen aanbidden, wordt hier vooral de laatste antichristelijke regering en de laatste antichrist bedoeld. “Het beest uit de afgrond” in hoofdstuk 17 is de finale vorm van “het beest uit de zee” in hoofdstuk 13. Alle mensen die geen christenen zijn, zullen hem aanbidden.

althans van wie de namen niet zijn geschreven. Het enkelvoud “de naam van hem” die geschreven staat in het boek van het leven van het Lam suggereert dat er in die tijd weinig christenen zullen zijn. Zij zullen alleen staan zonder een kerkgemeenschap. Hoewel de Kerk als een instituut uitgeroeid kan worden, zullen er niettemin individuele christenen bij de wederkomst van Christus zijn (Lk 18:8; Mt 24:37-41; 1 Kor 15:51-52; 1 Tes 4:17)!

in het boek des levens van het Lam Dat geslacht is. Christus stierf aan het kruis als een zoenoffer voor de zonden van hen die in Hem geloven. Deze gebeurtenis verwierf het eeuwige leven voor hen. Daarom worden hun namen geschreven in “het boek van het leven” (Ex 32:32; Dt 29:20; Dan 12:1; Mal 3:16; Lk 10:20; Fil 4:3; Openb 3:5; 13:8; 17:8; 20:12,15; 21:27). Dit is een symbool dat God hen aan Christus gegeven heeft en dat Hij hen gered heeft (Jh 17:6.9).

van de grondlegging van de wereld af. Sommige verbinden deze woorden aan: “allen van wie de namen niet geschreven staan” en vertalen dan: “De bewoners van de aarde, van wie de namen vanaf de schepping van de wereld niet geschreven staan in het boek van leven van het Lam dat geslacht werd, zullen het beest aanbidden” (cf. 17:8). De nadruk ligt dan op de namen van de christenen die al vanaf alle eeuwigheid opgetekend staan (Jh 6:37; 17:2,6,9,24; Rom 8:29-30; Ef 1:4; 2 Tes 2:13-14; 2 Tim 1:9-10; 2:19). De verwijzing is dan naar de eeuwige uitverkiezing, omdat de korte periode van verdrukking door de finale antichristelijke regering en de finale antichrist een tijd van verschrikking voor mensen zal zijn. Christenen zijn alleen veilig in Gods eeuwige uitverkiezing! Omdat zij uitverkoren zijn, kunnen zij niet misleid worden (Mt 24:24)! Vanaf het begin heeft God hen uitverkoren gered te worden door de heiliging door de Heilige Geest en door geloof in de waarheid (2 Tes 2:13; zie Ef 1:4). Daarom kunnen deze mensen ook niet verloren gaan. Christenen kunnen vervolgd worden en hun lichamen kunnen gedood worden, maar niemand kan hun ziel vernietigen (Mt 10:28)! Niemand kan hen uit de hand van Christus roven (Jh 10:28-29)! Niemand kan hen scheiden van Gods liefde voor hen (Rom 8:37-39)!

Anderen verbinden deze woorden aan: “geslacht” en vertalen dan: “De bewoners van de aarde zullen het beest aanbidden – allen van wie de namen niet geschreven staan in het boek van het leven van het Lam dat vanaf de schepping van de wereld geslacht werd”. De nadruk ligt dan op Christus. Christus lijdt en werd geslacht vanaf de schepping van de wereld tot zijn wederkomst. Terwijl zijn kruisiging een zoenoffer was voor Zijn mensen, was Zijn lijden gedurende de oudtestamentische periode en is Zijn lijden gedurende de nieuwtestamentische periode een lijden door Zijn mensen en met Zijn mensen! Christenen gaan in ballingschap en worden gedood omdat ook Jezus Christus verworpen en gedood werd. Zijn beproevingen en kruisiging lijken tijdloos te zijn omdat Hij vanaf de grondlegging van de wereld geslacht werd (13:8). Door heel de wereldsgeschiedenis heen zijn de koninkrijken van natuurlijke mensen (het koninkrijk van de wereld) bezig om Jezus Christus te kruisigen en is in de tegenwoordige tijd nog steeds bezig om Jezus Christus te kruisigen (zie Heb 6:6). Mensen die christenen vervolgen, vervolgen in werkelijkheid Jezus Christus (Hd 26:14-15)! Daarom zegt Paulus, “Het lijden van Christus komt overvloedig over ons” (2 Kor 1:5). En, “Ik vervul in mijn vlees wat overblijft van de verdrukkingen van Christus, ten behoeve van Zijn lichaam, dat is de Gemeente” (Kol 1:24). En Petrus zegt, “Verblijft u naar de mate waarin u gemeenschap hebt aan het lijden van Christus” (1 Pet 4:13). Echte christenen delen in het lijden van Christus, zodat zij ook mogen delen in zijn heerlijkheid (Rom 8:17).

(9) De vermaning tot volharding en geloof (trouw) (13:9-10)

13:9 Indien iemand oren heeft, laat hij horen. Dit is een vermaning goed aandacht te schenken aan wat er gezegd wordt.

13:10 Als iemand (anderen) in gevangenschap voert, die gaat zelf in gevangenschap. Als iemand (anderen) met het zwaard doodt, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Openbaring 13:10 heeft twee mogelijke lezingen. De context is de dagen van de grote verdrukking onder de laatste antichrist.

- Eerste mogelijke vertaling: “Als iemand in gevangenschap gaat, dan gaat hij in gevangenschap. Als iemand gedood wordt (Grieks: onbepaalde wijs, aoristus tijd, passieve vorm) met het zwaard, dan wordt hij met het zwaard gedood”. God zegt dat christenen niet moeten weerstaan wat God bepaald heeft dat er met hen gebeuren moet (Jer 15:2; 43:11; zie 1 Pet 2:19,21). Christenen moeten niet het onrecht tegen hen weerstaan gedurende de grote verdrukking, maar zachtmoedig hun lijden (verbanning of dood) ondergaan!
- Tweede mogelijke vertaling: “Als iemand (anderen) in gevangenschap voert, die gaat zelf in gevangenschap. Als iemand (anderen) met het zwaard doodt (aantonende wijs, toekomstige tijd, actieve vorm), die moet zelf met het zwaard gedood worden”. Jezus Christus heeft al gezegd, “Allen die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen” (Mt 26:52). God waarschuwt mensen die onrecht tegen christenen plegen dat zij hetzelfde lijden zullen ondergaan (zie Gal 6:7-8). God zal Zelf het onrecht tegen christenen wreken! Christenen die dit begrijpen, zullen verdraagzaamheid en volharding in hun geloof beoefenen.

Hier is de volharding en het geloof van de heiligen (zie 14:12). De heiligen zijn ware christenen (zie 13:7). Zij worden tot volharding en geloof geroepen, zodat zij niet wegvallen (zie Mt 24:9-13,22,24).

DEEL 2. Openbaring 13:11-18. HET BEEST DAT UIT DE AARDE OPKOMT.

(1) De identiteit van het beest uit de aarde (13:11)

13:11 En ik zag een ander beest voortdurend opkomen, uit de aarde. Het beeld is van een tweede monster die uit de aarde opkomt. Uiterlijk lijkt hij op een lam, maar in werkelijkheid spreekt hij als de draak. Hij wordt elders “de valse profeet” genoemd (16:13; 19:20; 20:10). Jezus heeft al geprofeteerd dat er valse Christussen en valse profeten (meervoud) zullen komen. Dus, het beest uit de zee en het beest uit de aarde zijn niet twee specifieke identificeerbare persoonlijkheden (*de* antichrist en *de* valse profeet), maar zijn eerder symbolen van machten die telkens voorkomen in de periode tussen de eerste komst van Christus en Zijn wederkomst. Het beest uit de aarde is een symbool voor alle

organisaties en personen die valse kennis op elk gebied van het leven verspreiden gedurende de hele periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Het werkwoord ‘opkomen’ staat in de onvoltooid tegenwoordige tijd en suggereert dat dit beest voortdurend of telkens weer in de geschiedenis opkomt.

Het beest uit de aarde vertegenwoordigt de antichristelijke kennis en misleidingen van de satan, vooral op het gebied van de godsdienst, ideologie, filosofie en wetenschap in de wereld samen met hun voorstanders gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Elke politieke en militaire koninkrijk in de geschiedenis heeft zijn valse profeet, hetzij godsdienstig, ideologisch of quasiwetenschappelijk.

“De aarde” symboliseert wat laag is (Pred 5:2) en wat ongeestelijk, zondig en duivels is (Fil 3:19; Jak 3:14-15). “Opkomen uit de aarde” symboliseert dat de hemelse aard en betekenis ontbreekt en dat het door de geest uit de afgrond bezeten, geïnspireerd, gemotiveerd, beheerd en geleid wordt (9:2; 11:7). Het beest uit de aarde is dus nauw verwant aan het beest uit de zee, heeft zich aan hem geallieerd en dient hem (zie 11:7).

en het had twee horens, als die van het Lam. Zijn horens. Hij heeft geen zeven horens als Christus (5:6) en ook geen tien horens als de draak (12:3) of tien horens van het beest uit de zee (13:1), maar twee horens als een lam. Het getal “2” vertegenwoordigt getuigen of propaganda maken (Dt 17:6; Mt 18:16; Lk 10:1). Zijn horens zijn een symbool, niet van goddelijke soevereine macht als Christus, ook niet van volledige macht om te vernietigen als de draak en het beest uit de zee, maar vernietigende macht op het gebied van getuigen of propaganda maken onder de mom van een onschuldig lam, zelfs onder de mom dat hij de Messias is. Hij is een valse messias/christus.

maar het sprak onophoudelijk als de draak. Zijn mond. Het beest uit de aarde lijkt onschuldig, maar is zeer gevaarlijk. Hij lijkt als het lam (Christus), maar spreekt als de draak (Satan)! Hij spreekt alsof hij Christus (of God) vertegenwoordigt, maar is in werkelijkheid een instrument van de satan de stem van Satan. Hij vertegenwoordigt de leugen van Satan die opgetooid is als de waarheid (Jh 8:44). Hij verschijnt voor mensen als een profeet, maar is in werkelijkheid een valse profeet (Mt 7:15)! Hij verschijnt als een engel, maar is in werkelijkheid een demon vermomd als een engel (2 Kor 11:14). Hij is een wonderdoener die mensen die verloren gaan misleidt (2 Tes 2:9-11).

(2) Verschillende uitleg over het beest uit de aarde (13:11)

Een futurist gezichtspunt. Het beest uit de aarde (de 7de personage) is *de* valse profeet, die een persoon uit het verleden is en die uit de dood zal opstaan in het midden van de toekomstige periode van verdrukking (Larkin).

Een tweede futurist gezichtspunt. Het beest uit de aarde is een godsdienstige leider gedurende de tweede helft van de toekomstige periode van verdrukking. Zijn macht is geconcentreerd in de godsdienst en economie. Ondersteund door het beest uit de zee dwingt hij valse aanbidding op de wereld af (Tenney).

Een derde gezichtspunt dat waar is. Het beest uit de aarde vertegenwoordigt de laatste valse profeet kort voor de wederkomst van Christus (Bavinck).

De juiste uitleg. Het beest uit de aarde vertegenwoordigt de antichristelijke kennis en misleidingen van de Satan, vooral op het gebied van de godsdiensten, ideologieën, filosofieën en wetenschappen van de wereld samen met hun voorstanders gedurende de hele nieuwtestamentische periode van de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst.

3) Het gezag van het beest uit de aarde (13:12)

13:12 En het oefent al de macht van het eerste beest voor zijn ogen uit, en het maakt dat de aarde en zij die er wonen het eerste beest aanbidden, waarvan de dodelijke wond genezen was. Al gedurende de eerste eeuw na Christus hebben de heidense priesters van heidense tempels de seculaire macht van de staat en zijn vervolgingen van christenen ondersteund. De heidense godsdiensten heulden met de heidense politiek en spannen samen tegen de christenen. Het beest uit de aarde maakt gebruik van de enorme macht die de draak aan het beest uit de zee gegeven heeft (13:2). De woorden ‘voor zijn ogen’ betekenen niet ‘zichtbaar’, maar ‘in zijn dienst’. De twee beesten werken harmonieus samen.

(4) De grote tekenen van het beest uit de aarde (13:13-14a)

13:13-14a En het doet grote tekenen, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerkomen op de aarde, voor de ogen van de mensen. En het misleidt hen die op de aarde wonen door middel van de tekenen die het gegeven zijn te doen voor de ogen van het beest. Alle wonderen (tekenen) (Grieks: semeia) van Jezus Christus wijzen naar een dieper betekenis in Zijn onderricht. Bijvoorbeeld:

- Het teken van water in wijn veranderen (Jh 2:1-11) wees naar Jezus als het Leven en de overvloed van leven dat Hij brengt (Jh 4:14; 10:10; 14:6).
- De vermenigvuldiging van het brood (Jh 6:1-13,26) wijst naar Jezus als het Brood van het Leven (Jh 6:35).
- De genezing van de blinde man (Jh 9:16) wijst naar Jezus als het Licht van de wereld (Jh 8:12; 9:5).
- De opwekking van Lazarus uit de dood (Jh 11:47; 12:17-18) wijst naar Jezus als de Opstanding en het Leven (Jh 11:25-26).

Al Zijn wonderen hadden tot doel, niet zozeer om mensen tot geloof te bewegen (Jh 12:37-38), maar om het geloof van mensen te versterken zodat zij doorgaan in Hem en zijn onderricht te geloven (Jh 20:30-31)!

Maar de grote tekenen (Grieks: semeia megala) van het beest uit de aarde zijn bedoeld om mensen te misleiden! Jezus Christus waarschuwt zijn discipelen tegen valse Christussen (messiassen) en valse profeten die verschijnen en grote tekenen en wonderen doen om zelfs christenen te misleiden - als dat mogelijk was (Mt 24:24). De apostel Paulus waarschuwt christenen dat de antichrist zou komen in overeenstemming met de werking van de satan met allerlei kracht, tekenen en wonderen van de leugen en met allerlei misleiding van de ongerechtigheid in hen die verloren gaan (2 Tes 2:9-10)! Zelfs godsdienstige mensen zullen eisen wondertekenen te mogen zien (Mt 12:38; 16:1). Christenen moeten dus onderscheiden tussen wondertekenen die het geloof in Christus versterken en wondertekenen die ontworpen zijn om de massa's te misleiden en weg van Christus te leiden!

Het beest uit de aarde vervalst zijn wondertekenen! Zijn misleidingen doen vuur schijnbaar zonder oorzaak uitbreken zoals God deed door Zijn profeet Elia (1 Kon 18:38; 2 Kon 1:10) en zoals Hij gaat doen in de laatste veldslag tegen de laatste antichristelijke regering (20:9). Hij doet deze dingen voor de ogen van de mensen zodat zij zijn wondertekenen kunnen zien, overtuigd worden van zijn macht en hem bewonderen (zie Mt 16:1-5). De bedoeling van het beest uit de aarde (de valse profeet) is om de massa's te misleiden en het beest uit de zee (de antichristelijke regering van de satan) te versterken.

Het beest uit de aarde maakt een beeld van het beest uit de zee dat spreekt, misschien d.m.v. buikspreekers (13:15; zie demonen die spreken door de stem van een ander mens, Lk 8:30-32). Tijdens de slag van Armageddon zullen demonische geesten uitgaan van de draak (de satan), het beest uit de zee (de antichrist) en het beest uit de aarde (de valse profeet) en wondertekenen verrichten, vooral om de regeringen van de volken te overtuigen en de volken te verzamelen tegen Christus en de christenen voor de laatste veldslag (oorlog) (16:13-14).

(5) De aanbidding van het beest uit de zee (13:14b-15)

13:14b-15 En het zegt tegen hen die op de aarde wonen, dat zij een beeld moeten maken voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer levend werd. En hem werd *macht* gegeven om een geest te geven aan het beeld van het beest, opdat het beeld van het beest zelfs zou spreken, en zou maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden. Het woord 'leek' (dodelijk gewond) in Openbaring 13:3 maakt duidelijk dat het beest uit de zee niet echt gestorven is. Daarom kan het woord (weer) 'levend' niet slaan op een fysieke opstanding! Ten spijt van zijn zeer ernstige wond leefde het beest. Het beest uit de aarde zou de bewoners van de aarde bevelen een beeld van het beest uit de zee tot zijn verering op te richten (zie Dan 3:1-6). De herhaalde woorden 'hij werd (macht) gegeven' in het boek Openbaring herinneren christenen dat de God van de Bijbel de almachtige Heerser is! *Buiten de toestemming van God kan de satan absoluut niets doen!*

Al gedurende de eerste eeuw na Christus hebben de priesters van de heiden tempels de bewoners van hun districten bevolen om beeldjes te maken van hun goden, godinnen en zelfs van de keizer (zie Hd 19:23-27). Pergamum was de hoofdstad van de provincie van Azië en de satan had zijn troon daar staan. De god Aesculapius, de god van genezing, werd voorgesteld met een beeld van een slang. Er waren heel veel heidense altaren ingesloten het groot altaar van Zeus. Dit was het centrum van de keizer aanbidding. Er waren tempels gewijd aan de Romeinse keizer en christenen werden verplicht daar wierook te branden en te zeggen: "Caesar is de heer". De christenen die weigerden werden gedood.

Het beest uit de aarde geeft adem (Grieks: een geest) aan het beeld van het beest uit de zee zodat het kon spreken! Dit duidt niet op de geest van leven, maar op de schijn van leven door bedrog. Omdat de massa's bijgelovig en ongelovig zijn, zullen zij geloven dat de valse wondertekenen van het beest uit de aarde echt zijn. Het beeld van het beest uit de zee is een symbool voor alle beelden die mensen aanbidden. Door de eeuwen heen hebben mensen in alle culturen de zichtbare manifestaties van hun religieuze, economische, wetenschappelijke, letterkundige en kunst prestaties (beelden) aanbeden (zie Ps 115:2-8). Deze aanbidding van het beest uit de zee zal doorgaan tot de verschijning van het laatste beest uit de aarde.

De valse profeet zal alle mensen die weigeren het beeld van het beest uit de zee te aanbidden laten doden (zie 11:7). Dit vertegenwoordigt de antichristelijke godsdienstige en ethische vervolgingen van de satan gedurende de hele nieuwtestamentische periode! Door de eeuwen heen hebben valse godsdiensten, ideologieën en filosofieën de macht van de wereldrijken en hun machthebbers versterkt. Waar en wanneer ook al het beest uit de aarde verschijnt, verschijnt ook zijn antichristelijke godsdienstige vervolgingen. Ook deze antichristelijke godsdienstige en ethische vervolgingen zullen doorgaan tot de verschijning van het laatste beest uit de aarde. Dan zal de antichristelijke vervolgingen heel erg zijn. Er zullen nog steeds christenen zijn, maar zij zullen vervolgd worden omdat zij weigeren het beest uit de zee te aanbidden.

De valse profeten bevorderen de aanbidding van de antichristen door heel de nieuwtestamentische periode. Hun doel is om elk onderdeel van het leven: handel, industrie, landbouw, universiteiten, massa communicatie, cultuur, enz. onder het beheer van de antichrist te brengen en de antichrist te aanbidden. Iedereen wordt gedwongen hetzelfde te denken, te spreken en te doen en zich op dezelfde manier te gedragen en het dan 'vrede' te noemen. Mensen zullen niet langer persoonlijk verantwoordelijk zijn voor hun gedrag, omdat zij allen verdrinken in de algemeenheid van het koninkrijk van de antichrist. Behalve christenen, zal geen mens nog een persoonlijke mening hebben, omdat de heersers door hun propaganda meningen vastleggen. Er zal geen gezinsleven meer zijn, geen persoonlijke idealen en verwachtingen, en ook geen schuldgevoelens, omdat het heel gevaarlijk is ze wel te hebben! Alleen de heerser van het rijk, de antichrist, wordt beschouwd als wijs en machtig en alleen hij en zijn minister van propaganda (de valse profeet) zullen weten wat

recht en wat goed is. Niemand mag nog denken of willen, want alle denken en willen wordt door de antichrist gedaan. Iedereen wordt tot een 'nummer' of 'ding' gereduceerd. Vanaf het begin zullen mensen volgestopt worden met de oppervlakkigheden en onbenulligheden van het moderne leven: televisie 'soaps', sensationele verhalen, in nieuwsbladen en tijdschriften, overweldigd door het lawaai van moderne muziek en stemmen die niet ophouden te adverteren. De mens wordt niet geleerd voor zichzelf te denken, zijn eigen overtuigingen te ontwikkelen en zijn eigen beslissingen te maken. Alles wordt met de paplepel ingegoten. Hij denkt nooit vanuit het centrum van alles, namelijk, God op Zijn troon in de hemel. Hij wil er niet aan denken dat alles op deze aarde tijdelijk is en voorbijgaat. Hij wil niet weten wat het is om 'menselijk' te zijn.

Iedereen moet lid worden van de partij van de antichrist. Iedereen moet het uniform en wapen van zijn partij dragen. Iedereen zal gedwongen worden om een merkteken op zijn hand (de arbeiders?) of op zijn voorhoofd (de intellectuelen?) te ontvangen en dit betekent: dat alle banen, carrières en beroepen tot eer van de antichrist moeten zijn. Mensen zullen hun individualiteit verliezen en een 'nul' worden. Er zal 'vrede' zijn, maar het is de vrede van een begraafplaats. Er zal overal 'voorspoed' zijn, maar dat zal alleen materiële voorspoed zijn. Er zal gelegenheden voor eindeloze vakanties, excursies, sport, spelen en plezier zijn, omdat mensen zo hun rebellie over wat de antichrist en valse profeet van hen gemaakt hebben, kunnen vergeten. Maar niemand durft te praten over de concentratiekampen en gevangnissen voor mensen die weigeren te conformeren.

Er zal steeds een handvol ware christenen zijn die weigeren het merkteken van het beest te ontvangen (20:4). Zij zullen van plaats tot plaats vluchten. Zij zullen kunnen volharden omdat zij weten dat het rijk van de antichrist niet lang zal duren en dat het koninkrijk van Christus zal triomferen!

Jezus Christus maakt heel duidelijk dat deze toestand van zaken niet voor eeuwig doorgezet zal worden. Het koninkrijk van de antichrist heeft de volgende kenmerken:

- Het wordt alleen door haat tegen de christenen gemotiveerd
- Het heeft als belijdenis een onbeperkt vertrouwen in de vermogens van de natuurlijke mens.
- hHt heeft als verwachting alleen nog maar het verlangen dronk te worden van plezier.
- Het heeft als moraal dat niemand van zichzelf mag denken dat hij een individueel persoonlijkheid (geschapen naar het beeld van God) is met een persoonlijke verantwoordelijkheid die verantwoording moet doen aan God.
- Het heeft als doel om elk sprankje van persoonlijk leven, persoonlijke vreugde en persoonlijke relatie met God uit te doven.
- Het is gebouwd op een kolossale leugen en ontkenning van de werkelijkheid.
- Het is een cultuur waarin de waarheid onderdrukt en vervangen wordt (Rom 1:18,25). Het is een cultuur zonder de God van de Bijbel.

Maar op een dag zal dit huis van kaarten ineenstorten!

(6) Het merkteken van het beest uit de zee (13:16-18)

13:16-17a En het maakt (forceert) *aanhoudend* dat men aan allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en slaven. Het goddeloze werk van het beest uit de aarde raakt ieder individu. Zonder inachtneming van ouderdom, economische en sociale status wordt hij een merkteken gegeven. Van nature draagt ieder mens in de wereld al het merkteken van het beest, tenzij hij of zij door Gods genade door God verzegeld is (7:4).

Natuurlijk is Jezus Christus bezig tussen Zijn eerste komst en Zijn wederkomst mensen in de hele wereld tot Zichzelf te trekken (Jh 12:32). Zolang het genadetijd is (tot de wederkomst van Christus), keert de verkondiging van het evangelie mensen vanuit de duisternis naar het licht, van de macht van Satan naar God, zodat zij door geloof vergeving van zonden en een plaats tussen de heiligen ontvangen (Hd 26:18; 1 Kor 6:9-11). Tot de wederkomst van Christus redt God mensen vanuit het rijk van de duisternis en brengt hen over naar het koninkrijk van Christus (Kol 1:13). Nu is de tijd van Gods genade! Nu is het de dag van verlossing (2 Kor 6:2)! "Beroem u niet op de dag van morgen, want u weet niet wat een dag kan baren" (Spr 27:1).

Daarom, geachte lezer, als u nog niet Jezus Christus als uw Verlosser en Heer heeft aangenomen, doe dat dan nu (Jh 1:12-13; Openb 3:20)!

een merkteken (Grieks: *charama*) geeft op hun rechterhand of op hun voorhoofd. Vee krijgen een brandmerk als aanduiding dat zij aan een bepaald boer horen. Slaven kregen vroeger ook een merkteken als aanduiding dat zij aan een bepaald slaveneigenaar behoorden en dienden. In sommige godsdiensten worden de aanhangers gebrandmerkt als aanduiding dat zij een bepaald god aanbidden en dienen. Mensen laten zich tatoeëren als aanduiding met welke mensen zij zich associëren (zie Lev 19:28). Deze zijn allemaal *letterlijke merktekens*.

Gedurende de oudtestamentische periode waren de wetten die op het voorhoofd geschreven werden (Dt 6:8) en het merkteken op het voorhoofd als teken van bescherming tegen Gods oordeel (Ezech 9:4) *symbolische merktekens*. Evenals alle volgelingen van Jezus Christus verzegeld zijn met de naam van God of de naam van Christus (14:1; 22:4) op hun voorhoofd (7:3; 9:4) gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst, zo zijn alle volgelingen van het beest gebrandmerkt met de naam van het beest op hun voorhoofd of rechterhand (13:16-18) gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn

wederkomst. Deze onzichtbare zegel van God of merkteken van het beest zijn zichtbaar in de overtuigingen, houdingen, woorden, daden, gedrag en karakter van de mensen die ze dragen.

‘De rechterhand’ is een symbool voor de daden, handelingen, handel en industrie van de mens en ‘het voorhoofd’ is een symbool voor het denken, gedachten, filosofie of openbare leven van de mens. Het aanbrengen van een merkteken op het voorhoofd of de rechterhand is *figuurlijk* en betekent dat deze mens behoort aan de gemeenschap van, wordt beschermd door, en wordt gekenmerkt door de eigenaar van het merkteken. Hij aanbidt of dient de eigenaar van het merkteken. Een mens dat verzegeld is met de naam van Jezus Christus wordt gekenmerkt door Jezus Christus en wordt veranderd zodat hij steeds meer op Jezus Christus gaat lijken (2 Kor 3:18). Hij aanbidt of dient Jezus Christus openlijk.

Het merkteken van het beest is niet een enkel, zichtbaar teken die op het voorhoofd of de rechterhand van goddeloze mensen zal verschijnen op een bepaald moment in de toekomst. Een mens dat gebrandmerkt is met het merkteken van het beest wordt door het beest gekenmerkt en wordt veranderd zodat hij steeds meer op het beest gaat lijken (zie 2 Tim 3:1-5). Hij aanbidt en dient het beest openlijk.

13:17 en het maakt dat niemand kan kopen of verkopen. Dit vertegenwoordigt de antichristelijke sociale vervolging van de satan! Het sociale, landbouw en commerciële leven zullen gecombineerd worden met zijn antichristelijke godsdienstige campagne. Alle lagen van de gemeenschap worden geraakt. De onrechtvaardige en onderdrukkende economische boycot van christenen gedurende de hele nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst, is al gesymboliseerd onder de derde zegel in Openbaring 6:5-6. De goddeloze wereld en hun leiders zullen christenen doelbewust boycotten, omdat de christenen blijven weigeren zich te conformeren aan hun goddeloze en onrechtvaardige wegen! Dit gebeurt al in onze dag in bepaalde landen van de wereld! De (antichristelijke godsdienstige, sociale en economische) activiteiten van het beest zullen vooral extreem zijn kort voor de wederkomst van Christus (Mt 24:21-25).

13:17b-18 behalve hij die dat merkteken heeft, of de naam van het beest of het getal van zijn naam. Hier is de wijsheid. Wie verstand heeft, laat hij het getal van het beest berekenen, want het is een getal van een mens, en zijn getal is 666. De verzegeling van gelovigen met een naam en het brandmerken van ongelovigen met een ander naam zijn beiden symbolisch. ‘De naam’ van God in de Bijbel is een aanduiding van de essentiële goddelijke natuur en karakter van God zoals Hij Zichzelf in de Bijbel heeft geopenbaard. Zo is ook ‘de naam’ van het beest een aanduiding van de essentiële demonische natuur en karakter van het beest zoals hij zich in de geschiedenis openbaart. Mensen reflecteren (weerspiegelen) de een of de ander in zijn leven. Omdat ‘de naam’ een uitdrukking is van de aard en karakter van de drager, is de naam niet een bepaald klank (als ‘Nero’), maar eerder de aard, karakter en geest van de drager. De naam en het getal van het beest zijn beiden figuurlijke samenvattingen van de aard en karakter van het beest.

Het getal kan ook niet een symbool zijn van een bepaald individu in de geschiedenis, omdat het beest uit de aarde christenen vervolgt door vele eeuwen vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst. Wanneer in de geschiedenis en waar op de aarde het beest uit de aarde verschijnt, daar verschijnt antichristelijke godsdienstige en economische vervolging en dus het merkteken van het beest. Het merkteken van het beest is de geest van de antichrist die de God van de Bijbel weerstaat, Christus verwerpt en de christenen vervolgt. Mensen die het merkteken van het beest dragen, behoren aan de gemeenschap die christenen onderdrukken en vervolgen, boven alles in wat zij denken, zeggen of schrijven en nog meer expliciet in wat zij doen. Hoe dichter wij bij de wederkomst zijn, hoe duidelijker wordt deze antichristelijke geest en hoe meer neemt de verdrukking en vervolging van christenen toe.

Het merkteken van het beest wordt beschreven als ‘het getal van zijn naam’ en dat is ‘het getal van een mens’. Het getal “6” is het getal van de mens en het getal van de schepping (Gen 1:26,31). Het getal “7” is het getal van de volmaaktheid van God en de volledigheid van Zijn doelstellingen. Het getal 6 is niet het getal 7 en zal nooit het getal 7 bereiken! Voor altijd faalt het beest volmaaktheid te bereiken! Het merkteken symboliseert eerder ‘het doel missen’ en mislukking. Dit symboliseert twee waarheden:

- Het getal 666 symboliseert enerzijds de absolute hoogste ontwikkeling van de mens in de schepping door zijn wetenschap, zijn mogelijkheden en zijn verworvenheden, zonder dat hij God daarin betreft (Ex 20:11). Het symboliseert de beschikbaarheid van alle menselijk verworvenheden voor het beest (de antichristelijke politieke macht van Satan), maar gekeerd tegen God en Zijn bedoelingen.
- Of het getal 666 symboliseert anderzijds de absolute mislukking van het beest (de antichristelijke politieke macht van Satan, zijn volgelingen en hun vervolgingen) om de doelen en volmaakheden van God te bereiken. Het beest en allen die hem volgen zullen uiteindelijk mislukking op mislukking, nederlaag op nederlaag ervaren. Wie op mensen vertrouwd i.p.v. God zal heel zeker falen (zie Ps 108:12-13; 146:3; Jes 2:22; 30:1-5). “Zo zegt de HEERE, Vervloekt is de man die vertrouwt op een mens en die een schepsel tot zijn arm stelt, terwijl zijn hart van de HEERE afwijkt. Hij zal zijn als een kale struik in de vlakte, die het niet ziet wanneer het goede komt: hij verblijft op de droogste plekken in de woestijn, in zilt en onbewoond land” (Jer 17:5-8)!

(7) Verschillende uitleg over het merkteken van het beest (13:18)

Een futurist gezichtspunt. Het getal van het beest is een *letterlijke en specifiek zichtbare naam* op de rug van de rechterhand of op het voorhoofd van mensen gedurende de toekomstige periode van verdrukking (Larkin).

Een tweede gezichtspunt. “De naam van het beest” (vers 17) is een specifieke naam in de geschiedenis. “Het getal van de naam van het beest” is 666 (vers 17-18). D.m.v. de numerieke waarden van de letters van het Hebreeuwse, Griekse of Latijnse alfabet proberen mensen tot namen als “Nero”, “Plato” enz. te komen. Omdat de getallen in het boek Openbaring ook symbolen zijn (zie 1:20), proberen mensen de symbolische betekenis van het getal 666 te berekenen. Bv. de symbolische waarde van de naam ‘Jesus’ (in Engels) zou 888 zijn. Aangezien het getal 7 Gods volmaakte en volledige handelingen met de mens vertegenwoordigt, is Jezus dus meer dan alleen maar Gods volmaakte handelingen met de mens (777). Door het getal 666 aan de antichrist toe te kennen wordt benadrukt dat de antichrist minder belangrijk en minder waarde heeft dan Jezus (Groenewald)!

Aanmerkingen: dergelijke pogingen lopen uit op alles en niets. Het boek Openbaring is een Apocalyps, een boek met symbolen, maar niet een boek vol raadselen! De numerieke waarde van de Hebreeuwse letters moet uitgesloten worden, want het boek Openbaring is in Grieks geschreven voor een Grieks gehoor (cf. 9:11; 16:16). Ook de uitleg ‘Lateinos’ of ‘Caesar van Rome’ kan niet de juiste uitleg zijn, omdat Openbaring 17:9-11 al eerder duidelijk naar Rome verwijst en dus overbodig zou zijn. De naam vertegenwoordigt niet de Hebreeuwse, Griekse of Latijnse numerieke waarden van letters, omdat “de berekening van het getal wijsheid en verstand vereist” (vers 18). Evenals alle getallen in het boek Openbaring (2, 3, 3½, 4, 7, 10, 12, 42, 1000, 1260, 10000, 12000, 144000) moet ook dit getal ‘figuurlijk’ uitgelegd worden (zie 11:8).

Een derde gezichtspunt. Het getal van het beest is een specifiek symbool in vroegere tijden en men gaat dan raden wat het in de moderne tijd zou moeten zijn. Het getal wordt beschouwd als:

- de afmetingen van het afgodsbeeld van Nebukadnezar, die 60 el hoog en 6 el breed was (Dan 3:1).
- het symbool voor de Vrijmetselaars
- de gezichten op de Amerikaanse munt
- de monomark (de streepjescode of de combinatie van letters en cijfers die goederen en ander zaken registreert)
- het observeren van de sabbat op de eerste dag van de week.
- de voorletters van de antichrist op het voorhoofd van de goddeloze mensen.

Een vierde gezichtspunt dat ook waar is. Het getal van het beest is enerzijds een figuurlijke samenvatting en karakterisering van de antichrist aan het einde van de periode van verdrukking. Het getal 6 is het getal van de schepping en specifiek van de schepping van de mens nog voor de goddelijke rustdag (Gen 1:26,31). Het getal 7 is het getal van volmaaktheid van God en de volledigheid van Zijn doelen. Het getal 6 is niet het getal 7 en zal nooit het getal 7 bereiken! Het kan nooit volmaaktheid en volledigheid bereiken! Het symboliseert het missen van het doel, dus mislukking!

Of het symboliseert anderzijds de hoogste ontwikkeling van de mens en de schepping zonder met God rekening te houden. De laatste antichrist in de geschiedenis zal aan het toppunt van de menselijke wetenschap, vermogens en verworvenheden staan. De hele schepping en alle mensen schijnen beschikbaar voor hem en zijn dienst te zijn. Zij zullen met hem samenwerken, maar al deze middelen tegen God en Zijn koninkrijk inzetten. Het getal 666 is een figuurlijke samenvatting en karakterisering van de laatste antichrist in Openbaring 11:7; 13:3,4,7,8,12-18; 17:8,11-14; 19:19-20 (Greijdanus).

De beste uitleg. Het getal van het beest vertegenwoordigt niet een specifiek identificeerbare historische persoon, maar alle beesten gedurende de hele nieuwtestamentische periode. Het merkteken van het beest is zijn naam of zijn getal. Het getal 666 is een menselijk getal. Enerzijds symboliseert het getal 666 de absolute hoogste (door God toegestane) ontwikkeling van de mens in de schepping door zijn wetenschap, zijn mogelijkheden en zijn verworvenheden zonder dat hij God daarin betreft, die hij inzet voor de antichrist en tegen Christus. Het beest en zijn bondgenoten proberen steeds de goddelijke volmaaktheid na te bootsen, maar falen dat ooit te bereiken. Anderzijds symboliseert het getal 666 de absolute (door God besloten) onvolmaaktheid van de antichristelijke politieke macht die gedoemd is uiteindelijk te mislukken. Het beest en zijn bondgenoten smeden complotten en lanceren aanvallen tegen Christus, Zijn Kerk en Zijn volk, maar zij zullen uiteindelijk het onderspit delven. De koninkrijken van Assyrië en Babylonië in het boek Jesaja en de koninkrijken van Medo-Perzië, Griekenland en Syrië in het boek Daniël leden uiteindelijk nederlagen, maar Jezus Christus, Zijn koninkrijk en Zijn volk zullen triomferen (17:14)!